

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Hlavní směry pro služby obecného zájmu a globalizace

(2009/C 100/06)

Dne 17. ledna 2008 se Evropský hospodářský a sociální výbor, v souladu s čl. 29 odst. 2 jednacího řádu, rozhodl vypracovat stanovisko z vlastní iniciativy ve věci

Hlavní směry pro služby obecného zájmu a globalizace.

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 24. září 2008. Zpravodajem byl pan Hernández BATALLER.

Na 448. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 21., 22. a 23. října 2008 (jednání dne 23. října), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 50 hlasy pro, 2 hlasy proti a 1 člen se zdržel hlasování.

1. Závěry a doporučení

A) EHSV vyzývá ostatní instituce Společenství, aby připravily iniciativu Společenství spočívající v podrobné debatě o nutnosti vytvořit hlavní směry pro služby obecného zájmu a globalizaci.

B) EHSV žádá Komisi, aby v příslušných hodnotících zprávách, které předloží o službách obecného zájmu, věnovala pravidelně jednu kapitolu globalizaci a dopadům, které může mít na služby obecného zájmu.

C) S ohledem na veřejné zakázky a aniž by bylo dotčeno uplatňování nutných inovací prostřednictvím poskytování služeb informační společnosti⁽¹⁾, by se měl vývoj pokusit zachovat základní prvky těchto služeb a vytvořit rámec pro odpovídající zřízení těchto služeb (např. lékařské služby na dálku, profesní etika a ochrana údajů).

D) Do budoucna je nutné podporovat zavedení globálního řízení, jehož by se ve vyvážené míře měly účastnit mezinárodní organizace, členské státy a zainteresované strany.

E) ILO a WHO, které se zabývají tématy práce a zdraví, by se měly rovněž stát součástí tohoto globálního řízení ve WTO, a to tím, že jim bude přiznán status pozorovatelů.

F) K tomuto řízení by mohlo přispívat poradní fórum, jehož posláním by bylo definovat a revidovat budoucí opatření přijímaná v rámci služeb obecného zájmu a dohled nad dodržováním zásad a hodnot, na kterých tyto služby spočívají.

G) Co se týče správy globálních veřejných statků, měla by být zahájena diskuse o základních aspektech budoucnosti pro globální řízení těchto statků. Na úrovni Společenství by měl vzniknout akční program na evropské úrovni, který by definoval způsob financování těchto statků.

Globální řízení by se mělo zabývat správou těchto globálních veřejných statků a prohloubit směřování, které bylo zahájeno na summitu G8 v Heiligendammu o biologické rozmanitosti a energetických zdrojích.

2. Úvod

2.1 Je mimo vší pochybnost, že služby obecného zájmu mají v každodenním životě evropských občanů bezpochyby zásadní význam, a to až do té míry, že jejich příspěvek k sociální, hospodářské a územní soudržnosti, jakož i k udržitelnému rozvoji EU, je nedílnou součástí evropského sociálního modelu⁽²⁾, a doplňují a prostupují vnitřní trh a tvoří prvotní podmínku pro ekonomický a sociální blahobyt občanů a podniků⁽³⁾.

2.1.1 Globalizace znamená otevření ekonomik a hranic v důsledku nárůstu obchodních výměn, pohybu kapitálu, pohybu osob a myšlenek, šíření informací, znalostí a technik a procesu deregulace. Tento proces, který se odehrává jak na geografické úrovni, tak na úrovni odvětví, není nový, ale v posledních letech došlo k jeho urychlení.

⁽¹⁾ Viz stanovisko EHSV *Podpora širokého přístupu veřejnosti k evropské digitální knihovně*, odstavec 1.3, Úř. věst. C 162, 25.6.2008, s. 46.

⁽²⁾ Stanovisko EHSV *Sociální soudržnost – naplnit evropský sociální model*, Úř. věst. C 309, 16.12.2006, s. 119.

⁽³⁾ Stanovisko EHSV *Budoucnost služeb obecného zájmu*, Úř. věst. C 309, 16.12.2006, s. 135, odstavec 2.1.

2.1.2 Globalizace je zdrojem mnoha příležitostí, ačkoli je i nadále jednou z největších současných výzev pro Evropskou unii. Za účelem plného využití potenciálu růstu, který skýtá, a zaručení spravedlivého rozdělení výnosů z tohoto růstu se Evropská unie snaží vytvořit prostřednictvím mnohostranného řízení udržitelný model rozvoje, který má uvést do souladu ekonomický růst, sociální soudržnost a ochranu životního prostředí.

2.2 Ekonomická globalizace však vytváří novou situaci, v níž mají rozhodnutí některých mezinárodních organizací velký význam. Tyto organizace, k nimž patří např. WTO, by mohly ohrozit další existenci služeb obecného zájmu jako charakteristického rysu tohoto modelu.

2.3 V této souvislosti je nutné vytvořit příslušné mezinárodní právní nástroje, aby EU a její členské státy mohly zaručit další existenci služeb obecného zájmu, aniž by musely přistoupit ke strategiím, které by omezily uplatňování zásad volného mezinárodního obchodu či narušily konkurenceschopnost evropské ekonomiky.

2.3.1 Instituce Evropské unie musí kromě toho věnovat mimořádnou pozornost způsobu fungování samoregulačních orgánů, které se na celosvětové úrovni zabývají stanovením společných pravidel pro opatření úřadů v oblastech, které se týkají služeb obecného zájmu (např. Mezinárodní telekomunikační unie/ITU).

2.3.2 V čl. 36 Listiny základních práv Evropské unie⁽¹⁾ se uvádí, že EU uznává a respektuje přístup ke službám obecného zájmu tak, jak je stanoven vnitrostátní legislativou a praxí v souladu se Smlouvami, za účelem podpory sociální a územní soudržnosti; poprvé se tak dávají do souvislosti služby obecného zájmu a základní práva⁽²⁾.

2.3.3 Lisabonská smlouva významně posiluje roli Evropské unie v ekonomické a obchodní oblasti. Činnost EU na mezinárodní úrovni v této oblasti je obzvláště potřebná v současné době, kdy roste globalizace ekonomiky a posiluje se mnohostranný obchodní systém, pro který bylo významným impulzem založení Světové obchodní organizace v roce 1995.

2.3.4 Lisabonská smlouva obsahuje obecná ustanovení o vnější činnosti Unie v kapitole 1 hlavy V Smlouvy o Evropské unii (SEU). Příslušné předpisy pro politiku Společenství najdeme v současné době v člancích 131 a 134 hlavy IX třetí části SEU, které se týkají „společné obchodní politiky“. Ve Smlouvě se užívá tohoto výrazu pro označení souhrnu institucionálních mechanismů pro přijímání rozhodnutí v konkrétních materiálních oblastech za účelem dosažení určitých cílů, prostřednictvím tohoto souhrnu má Společenství možnost ovlivnit tyto materiální oblasti na světové úrovni⁽³⁾.

2.3.5 V článku 131 Smlouvy o ES se definují cíle politiky Společenství, k nimž patří přispět k harmonickému rozvoji světového obchodu, k postupnému odstranění omezení mezinárodního obchodu a ke snižování celních překážek.

2.3.6 Kromě tohoto je třeba zohlednit dopad, který mohou mít na společnou obchodní politiku cíle různých horizontálních politik Společenství, k nimž patří politiky týkající se kultury, veřejného zdraví⁽⁴⁾, ochrany spotřebitelů, průmyslu, přičemž průmysl a služby by pravděpodobně mohly mít největší a nejproblématictější vliv na řízení společné obchodní politiky.

2.3.7 EHSV již uvedl, že reforma Smluv je krokem vpřed, zejména pro oblast služeb obecného zájmu, neboť se do ustanovení o fungování Unie zavádí ustanovení obecné platnosti pro služby obecného hospodářského zájmu (článek 14), které má být uplatňováno ve všech politikách EU, včetně politik vnitřního trhu a hospodářské soutěže; k oběma smlouvám je také připojen protokol, který se týká všech služeb obecného zájmu, včetně služeb obecného zájmu nehospodářské povahy⁽⁵⁾.

2.4 Podpis Lisabonské smlouvy, která obsahuje nová ustanovení, jež umožňují vytvořit nadnárodní právní rámec, který je vhodnější pro definici a regulaci přístupu a fungování těchto služeb ve všech členských státech EU, tak otevírá nové horizonty pro projekt evropské integrace. Jedná se zejména o:

⁽¹⁾ Úř. věst. C 303, 14.12.2007 (dle slavnostního vyhlášení Evropským parlamentem, Radou a Komisí z roku 2007).

⁽²⁾ Stanovisko EHSV *Budoucnost služeb obecného zájmu*, Úř. věst. C 309, 16.12.2006, odstavec 3.9.

⁽³⁾ Viz *Los objetivos de la Política Comercial Común ala luz del Tratado de Lisboa* (Cíle společné obchodní politiky v souvislosti s Lisabonskou smlouvou). Miguel Angel Cepillo Galvín, ve společné publikaci: *El Tratado de Lisboa: salida de la crisis constitucional* (Lisabonská smlouva: cesta z ústavní krize). Koordinátor: José Martín y Pérez Nanclares, nakladatelství Iustel, 2008.

⁽⁴⁾ Stanovisko EHSV *Zlepšení kvality a produktivity práce*, Úř. věst. C 224, 30.8.2008, s. 87.

⁽⁵⁾ Stanovisko EHSV *Nezávislé hodnocení služeb obecného zájmu*, Úř. věst. C 162, 25.6.2008, s. 42.

— důležitou roli a široký prostor pro volné uvážení vnitrostátních, regionálních a místních orgánů při poskytování, zadávání a organizaci služeb obecného hospodářského zájmu co nejblíže potřebám uživatelů;

— rozmanitost služeb obecného hospodářského zájmu a rozdíly mezi potřebami a preferencemi uživatelů, které mohou vzniknout na základě rozdílných geografických, sociálních a kulturních okolností;

— vysokou úroveň kvality, bezpečnosti a finanční dostupnosti, rovné zacházení a podporu univerzálního přístupu a uživatelských práv.

2.4.1 Některá opatření pro řízení globalizace, která jsou podporována mezinárodními multilaterálními organizacemi, k nimž patří např. WTO, by mohla tuto pozici posílit, zejména prostřednictvím rozhodčích tribunálů, které by mohly plnit velmi důležitou funkci.

2.5 Při tomto nadnárodním přístupu bude snazší mít významný vliv v rámci mezinárodního společenství a vytvářet tak opatření nutná pro odstranění nebezpečí hrozících našemu sociálnímu modelu, který má předat myšlenku o prostoru prosperity, jenž je demokratický, ekologický, konkurenceschopný, solidární a mohou se v něm sociálně začlenit všichni občané Evropy ⁽¹⁾.

2.6 V aktuálním mezinárodním kontextu lze tedy identifikovat různé plány či úrovně, k nimž musí EU zaujmout rozdílný strategický postup, jako např.:

2.6.1 Správa globálních veřejných statků (vzduch, voda, lesy apod.) – na základě nehmataelných konceptů solidarity, jako např. těch obsažených v Rezoluci o zřízení nového mezinárodního ekonomického řádu (Valné shromáždění OSN, rezoluce 3201, 2.5.1974), by EU měla podpořit vypracování nadnárodního rámce, který bude v souladu s mezinárodními dohodami a rozhodnutími, jež by v této souvislosti mohly být přijaty.

2.6.1.1 Globální veřejné statky jsou statky či služby nezbytné pro blahobyt občanů a pro rovnováhu společnosti na severu a jihu planety. Tyto globální veřejné statky nemohou být dodávány pouze na základě vnitrostátního plánu či trhu, jejich zachování a produkce vyžadují mezinárodní spolupráci.

⁽¹⁾ Stanovisko EHSV *Sociální soudržnost – naplnit evropský sociální model*, Úř. věst. C 309, 16.12.2006.

2.6.2 Zachování a rozvoj některých služeb, které jsou poskytovány na úrovni Společenství za účelem obecného blahobytu občanů EU, jako např. Galileo, které vyžadují velké investice z veřejných prostředků.

2.6.3 Rozdělení pravomocí mezi EU a členské státy při regulaci přístupu k určitým univerzálním službám elektronických komunikací, jako např. internet.

2.6.4 Definice funkcí subjektů na úrovni nižší než státní (federální, regionální a místní), které v současné době poskytují, řídí a regulují sociální služby, v souvislosti s budoucím prováděním mezinárodních dohod o liberalizaci obchodu se službami v odvětvích, která v současné době nejsou liberalizována nebo byla zpočátku z takové možnosti vyloučena.

2.6.5 Definovat speciální politickou a právní strategii týkající se budoucí situace služeb obecného zájmu poskytovaných po internetu a ostatních služeb.

2.6.6 Ve stávajících mezinárodních fórech bohužel neexistuje postup týkající se služeb obecného zájmu, který by zajistil zachování a rozšíření jejich zásad a hodnot.

2.6.7 Od ledna 2003 má však šest mezinárodních organizací (Světová banka, UNCTAD – Konference OSN o obchodu a rozvoji, FAO, MMF, OECD a OSN) statut pozorovatele u Světové obchodní organizace, což je začátkem globálního řízení, které má být v budoucnu doplněno, v němž se vytváří pravidla mezinárodního práva (mnohostranné dohody o životním prostředí, mezinárodní úmluvy o práci, lidských právech a o ekonomické a sociální oblasti). Chybí nicméně dvě organizace, ILO a WHO, což znamená, že témata práce a zdraví nejsou součástí tohoto zárodku globálního řízení. Unie by proto měla doporučit přítomnost těchto organizací.

3. Právní *acquis* v oblasti služeb obecného zájmu, které musí EU dodržovat v rámci dohody GATS/WTO

3.1 Během posledních deseti let dosáhly evropské instituce pokroku při vypracovávání definice právního rámce pro služby obecného zájmu, aniž by však byl vypracován příslušný kompletní společný právní rámec ⁽²⁾.

⁽²⁾ Viz usnesení Evropského parlamentu, A.6-0275/2006, které bylo přijato dne 26.9.2006; bílá kniha Evropské komise, KOM(2004) 374, 12.5.2004; sdělení Evropské komise, KOM(2007) 725, 20.11.2007 apod.

3.2 Zde je nicméně nutné zdůraznit koherenci postoje Evropského hospodářského a sociálního výboru, který v několika po sobě jdoucích stanoviscích ⁽¹⁾ zastupoval jednomyslný a neměnný postoj týkající se zásadních právních aspektů služeb obecného zájmu ohledně ⁽²⁾:

- odpovědi na zásady rovnosti, univerzality, dosažitelnosti, přístupnosti, důvěryhodnosti, kontinuity, kvality, účinnosti, záruky uživatelských práv a ekonomické a sociální návratnosti;
- zohlednění specifických potřeb určitých skupin uživatelů, k nimž patří osoby postižené, závislé, znevýhodněné apod.

3.3 V tomto smyslu EHSV zdůrazňuje, že není vhodné definovat služby obecného zájmu zcela podrobně, ale je vhodné soustředit se na jejich poslání, i když se služby obecného hospodářského zájmu vyznačují hledáním řady kompromisů mezi:

- trhem a obecným zájmem;
- ekonomickými, sociálními a environmentálními cíli;
- uživateli (jednotlivci, včetně znevýhodněných skupin, podniky, družstva apod.), kteří nemají stejné potřeby či zájmy;
- otázkami, které jsou v pravomoci jednotlivých členských států, a integrací Společenství ⁽³⁾.

3.3.1 Cílem služeb obecného sociálního zájmu ⁽⁴⁾ je vyrovnat se s nejrůznějšími problémy sociální zranitelnosti, jejichž

⁽¹⁾ Viz průzkumné stanovisko EHSV o službách obecného zájmu, Úř. věst. C 241, 7.10.2002, s. 119; stanovisko EHSV k bílé knize o službách obecného zájmu, Úř. věst. C 221, 8.9.2005, s. 17; stanovisko EHSV z vlastní iniciativy o budoucnosti služeb obecného zájmu, Úř. věst. C 309, 16.12.2006, s. 135.

⁽²⁾ Stanovisko EHSV *Nezávislé hodnocení služeb obecného zájmu*, Úř. věst. 162, 25.6.2008, odstavce 3.2.

⁽³⁾ Stanovisko EHSV *Nezávislé hodnocení služeb obecného zájmu*, Úř. věst. 162, 25.6.2008, odstavce 3.7.

⁽⁴⁾ Viz stanovisko EHSV *Sdělení Komise – Provádění lisabonského programu Společenství: Sociální služby obecného zájmu v Evropské unii*, Úř. věst. C 161, 13.7.2007, s. 80.

důvodem byla nemoc, stáří, pracovní neschopnost, postižení, nestabilita, chudoba, sociální vyloučení, drogy, rodinné problémy a problémy s bydlením, obtíže související s integrací cizinců.

3.3.2 Výbor se domnívá, že aniž by bylo dotčeno právo na svobodné jednání vnitrostátních orgánů, by měly ke službám národního, regionálního a místního zájmu být informativně a neomezujícím způsobem zařazeny služby v oblasti systému povinné školní docházky, zdravotnictví a sociálního zabezpečení, kultury, dobročinnosti, služby sociální či obecně prospěšné činnosti, audiovizuální služby a služby týkající se zásobování vodou a odpadních vod ⁽⁵⁾.

3.4 EHSV považuje v této souvislosti za zásadní soustředit se na zvláštní poslání služeb obecného zájmu a na požadavky (povinnosti veřejné služby), které jsou na ně při výkonu služby kladeny a které je nutno jasně stanovit.

3.5 V protokolu o službách obecného zájmu, který je přílohou Lisabonské smlouvy, se zavádí definice těchto služeb, která ponechává prostor pro interpretaci a kryje se s postojem EHSV. Je to poprvé, co se primární právo EU zabývá specificky touto tematikou a vzhledem k jeho závazné povaze bude nezvratným hlavním směrem pro jednání institucí EU, a to jak v rámci EU, tak mimo její území.

3.6 Článek 2 protokolu uvádí: „Ustanovení smluv se nijak nedotýká pravomoci členských států poskytovat, pořizovat a organizovat neekonomické služby obecného zájmu“.

3.6.1 I když se v protokolu služba obecného zájmu implicitně dělí na služby hospodářské a neekonomické povahy, zůstává z důvodu neexistence právního aktu EU, který by tyto služby dělil, a v souladu s prohlášením o vymezení pravomocí, které je připojeno k závěrečnému aktu mezivládní konference, a protokolu o výkonu sdílených pravomocí, který je připojen k SEU a SFEU, pozice členských států v této otázce nejdůležitějším právním rámcem, který je třeba zohlednit.

V tomto smyslu bude vzhledem k budoucímu dopadu na jednání o dohodách a na uzavření dohod o liberalizaci obchodu se službami regulovanými v rámci EU velmi prospěšné sledovat vyhodnocení týkající se uplatňování směrnice o službách v členských státech, které provede Evropská komise.

⁽⁵⁾ Stanovisko EHSV *Budoucnost služeb obecného zájmu*, Úř. věst. C 309, 16.12.2006, odstavce 10.3.

3.6.2 Jednání EU v této oblasti tedy závisí v současné době na dvou podmínkách:

- a) při vypracování a přijetí budoucího sekundárního práva bude třeba zohlednit právní tradice členských států týkající se definice, kategorií a kritérií pro fungování služeb obecného zájmu;
- b) vypracování mezinárodních dohod, včetně dohod organizací, v nichž jsou EU nebo členské státy zastoupeny, jakož i stanovení společných pozic v jakémkoliv kole jednání nebo při mezinárodních konferencích, musí proběhnout prostřednictvím společných konzultací členských států a EU a v každém případě zohledňovat zásadní aspekty Lisabonské smlouvy a aspekty právních systémů členských států, které regulují služby obecného zájmu.

4. Zvláštní případ GATS a WTO

4.1 Světová obchodní organizace (WTO) je mezinárodní organizace zabývající se globálními předpisy, kterými se řídí obchod mezi státy na základě mnohostranného systému. Základem této organizace jsou dohody WTO, které vyjednala a uzavřela většina států, které se účastní světového obchodu ⁽¹⁾.

4.2 Hlavním úkolem WTO je zaručit, aby obchodní toky proudily s co největší plynulostí, předvídatelností a volností. Téměř všechna rozhodnutí jsou přijímána v konsenzu všech členských zemí a jsou následně ratifikována příslušnými parlamenty, obchodní nesrovnalosti se projednávají prostřednictvím mechanismu pro řešení sporů WTO.

4.3 Všeobecná dohoda o obchodu službami je prvním souhrnem mnohostranně dohodnutých zásad a předpisů, který slouží k regulaci mezinárodního obchodu se službami. Uvádějí se v ní odvětví, která jsou členové WTO ochotni zpřístupnit mezinárodní konkurenci, jakož i míra zpřístupnění těchto trhů; k těmto odvětvím patří i některé služby obecného hospodářského zájmu, mj. finanční služby, elektronické komunikace, poštovní služby, dopravní a energetické služby.

4.4 EHSV již vyzval ostatní instituce Společenství ⁽²⁾, aby se pozice přijatá EU v obchodních jednáních, zejména v rámci

⁽¹⁾ Rada přijala na základě rozhodnutí Rady 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994, del. (Úř. věst. L 336, 23.12.1994) právní texty vyplývající z mnohostranných obchodních jednání v rámci Uruguayského kola, které byly završeny podpisem závěrečného prohlášení v Marrákeši a založením Světové obchodní organizace.

⁽²⁾ Stanovisko EHSV *Budoucnost služeb obecného zájmu*, Úř. věst. C 309, 16.12.2006.

WTO a Všeobecné dohody o obchodu službami (GATS), řídila zásadními pravidly pro služby obecného zájmu. EHSV považuje za nepřijatelné, aby Evropská unie v mezinárodních obchodních jednání přijímala závazky k liberalizaci odvětví nebo činností, o nichž by nebylo rozhodnuto v rámci specifických předpisů Smlouvy pro služby obecného zájmu. Služby obecného zájmu musí být vyjmuty z uvedených jednání, aby byla zachována schopnost členských států regulovat neregulované služby obecného zájmu hospodářské i nehospodářské povahy s cílem dosáhnout sociálních cílů a cílů rozvoje, které si Unie stanovila.

4.5 Dle čl. 1 odst. 3 písm. b) Všeobecné dohody o obchodu službami nejsou v zásadě zahrnuty „služby dodávané při výkonu vládní moci“, jimiž se rozumí dle písm. c) stejného článku „jakákoliv služba (v jakémkoliv odvětví), která není dodávána ani na komerčním základě, ani v rámci soutěže s jedním nebo více dodavateli služeb“.

4.5.1 Vzhledem k tomu, že se GATS netýká výslovně „služeb obecného zájmu“, kromě použití pojmu v čl. XXVIII písm. c) ii ⁽³⁾, existuje značná nejasnost při stanovování jednotné definice a tvorbě mezinárodního rámce, který by byl vhodný pro regulaci fungování služeb obecného zájmu uvnitř WTO, což by mohlo vést ke zpochybnění několika ustanovení práva Společenství.

4.5.2 Vzhledem k velkému počtu opatření vlád (či veřejného sektoru), pro které by dohoda GATS dle čl. 1 odst. 1 ⁽⁴⁾ platila, a vzhledem k postoji odvolacího orgánu, který při všech nedostatečně odůvodněných opatřeních, které vedou k narušení obchodu se službami ⁽⁵⁾, jednoznačně souhlasí s uplatňováním dohody, je nutné, aby v rámci WTO byl stanoven jednotný a stálý postoj EU a byly zachovány společné zásady a hodnoty, které vytvářejí *acquis*.

4.5.3 Jedinou výjimkou v tomto smyslu jsou písm. a) a b) čl. 2 přílohy k dohodě GATS o leteckých dopravních službách, která vylučují z působnosti GATS a z jejích postupů pro řešení sporů „dopravní práva, jakkoliv udělená, nebo služby přímo se vztahující k výkonu dopravních práv“.

⁽³⁾ Toto ustanovení se věnuje definicím, dle nichž patří k „opatřením učiněným členy, dotýkající se obchodu službami“, „přístup ke službám a využívání služeb v souvislosti s jejich dodávkou, u kterých členové požadují, aby se všeobecně nabízely veřejnosti“.

⁽⁴⁾ V tomto článku stojí: „Tato dohoda se vztahuje na opatření členů, která působí na obchod službami“.

⁽⁵⁾ Viz případ Spojené státy (opatření týkající se přeshraničních dodávek hazardních her a sázek), WT/DS/AB/R(AB-2005-1). Jeho analýzu lze nalézt v Moreira González, C. J. *Las cláusulas de Seguridad Nacional* (Klausule národní bezpečnosti), Madrid 2007, s. 229 a násl. Dále případ Evropských společenství (režim dovozu, prodeje a distribuce banánů) WT/DS27/AB/R/197.

4.6 V této situaci se nabízejí mj. následující možnosti, k nimž by WTO měla zaujmout postoj:

4.6.1 V každém případě je vhodné podpořit souhlas ostatních stran dohody za účelem konkretizace pojmu „služby dodávané při výkonu vládní moci“ uvedených v čl. 1 odst. 3 GATS, aby písm. b) tohoto článku, které se obecně zabývá liberalizací jakékoliv služby v jakémkoliv odvětví, nezabraňovalo členským státům přijímat výjimečná opatření a vyjmout z liberalizace sociální služby a služby obecného zájmu, aniž by tak porušily povinnosti vyplývající z GATS týkající se nebránění v obchodu službami.

4.6.2 Rozdílný pohled, s nímž lze vyhodnotit poskytování služeb a případně službu zařadit jako službu obecného zájmu spadající do dohody GATS, pokud se zaměřuje na spotřebitele místo na poskytovatele služeb. Pouze důvody zachování

obecného zájmu na úrovni Společenství nebo členských států, a ochrana spotřebitele, mohou být důvody pro vynětí služeb obecného zájmu z platnosti GATS, neboť v tomto případě není důležité, zda jsou služby dodávány veřejným či soukromým subjektem, a vnitrostátním či zahraničním poskytovatelem.

4.6.3 Nutnost uvést do souladu definici Společenství pro veřejné úvěrové instituce a finanční služby ve veřejném zájmu (např. důchodové plány a veřejné důchodové systémy) s definicí čl. 1 písm. b) přílohy k dohodě GATS o finančních službách, v němž se „službami dodávanými při výkonu vládní moci“ rozumí „jiné činnosti, řízené veřejnoprávním subjektem financované vládou nebo se zárukou vlády nebo při použití finančních zdrojů vlády“.

4.6.4 Finanční skupina G-20 ⁽¹⁾ by mohla být „katalyzátorem“ při přijímání rozhodnutí specializovaných mezinárodních organizací (např. WHO, FAO, Světová banka, MMF apod.) v oblasti finančních služeb a dodržení zásad a hodnot služeb obecného zájmu.

V Bruselu dne 23. října 2008.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Mario SEPI

⁽¹⁾ Ke skupině G-20 patří kromě zemí G8 11 ministrů financí a guvernérů centrálních bank, což dohromady představuje 85 % světového HDP, a Evropská unie (zastoupená zemí mající předsednictví v Radě a prezidentem ECB).